

Festivalový katalog
Festival Catalogue

Svatovítské varhanní večery

✻ **St. Vitus Organ
Evenings**

12. mezinárodní varhanní festival v katedrále sv. Víta
12th International Organ Festival at the St. Vitus Cathedral

4/7—1/8/2023

Obsah

První varhanní večer Thierry Mechler	4
Druhý varhanní večer Tomáš Flégr	8
Třetí varhanní večer Kateřina Málková	14
Čtvrtý varhanní večer Eva Flamíková – Moleková	18
Pátý varhanní večer Karel Martínek, Marek Vajo	22
Rejstříková dispozice	28

První varhanní večer

Thierry Mechler (Francie) – varhany

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

- Fantazie a fuga a moll BWV 904
- Chorál „Erbarm dich mein, o Herre Gott“ BWV 721

Joseph-Nicolas-Pancrace Royer

- (1703–1755)
- Le Vertigo

Thierry Mechler (*1962)

- Improvizace – „Hommage à Claude Debussy“

Alexandre François Boëly (1785–1858)

- Fantasia pour le verset „Judex Crederis“

Thierry Mechler (*1962)

- Improvizace – „Hommage à Maurice Ravel“

Charles Tournemire (1870–1939)

- Choral-Poème
- Choral-Improvisation sur le „Victimae Paschali Laudes“

Thierry Mechler (*1962)

- Improvizace – „Hommage à Olivier Messiaen“

Jehan Alain (1911–1940)

- Postlude pour l'Office des Complies
- Litanies

Fantazii a fugu a moll složil **Johann**

Sebastian Bach roku 1725 na začátku svého pobytu v Lipsku. Charakter Fantazie je těžký a vážný; i v mezihrách převládá kontemplativní nálada. Její koncertní forma je přísně symetrická: hlavní téma se objevuje čtyřikrát se třemi mezihrami mezi nimi. Čtyřhlasá dvojitá fuga ukazuje Bachovu vynikající kontrapunktní zručnost, když kombinuje dva protikladné motivy – jeden diatonický, rytmický a obratný a druhý skládající se z klesající chromatické linky.

Pancrace Royer byl francouzský skladatel a cembalista. Narodil se v Turíně a v roce 1725 se přestěhoval do Paříže, kde se v roce 1734 stal maître de musique des enfants de France, zodpovědným za hudební vzdělávání dětí krále Ludvíka XV. Svou jedinečnou skladbou **Le Vertigo** vytvořil Royer mistrovské dílo s cílem ohromit a etablovat cembalo jako jeden z hlavních hudebních nástrojů.

Narozený ve Versailles do hudební rodiny získal **Alexandre Boëly** své hudební základy od svého otce Jeana-Françoise, který byl kontratenorem ve Sainte-Chapelle v Paříži, skladatelem a harfistou na dvoře ve Versailles. Během 19. století, kdy romantické hnutí ovládalo Evropu, byl Boëly v Paříži vytlačen z oficiálního hudebního života kvůli svému klasickému cítění a „elitářské“ oddanosti vážné hudbě. **Fantaisie pour le Judex Crederis** je velmi sugestivní symfonická freska, která nás zavede od úzkosti konce světa k hrůzám Posledního soudu.

Charles Tournemire, hudební skladatel, varhaník a pedagog, se narodil

22. ledna 1870 v Bordeaux ve Francii, v jedenácti letech zde byl jmenován varhaníkem v kostele sv. Petra. V roce 1889 se připojil do varhanní třídy Césara Francka a v roce 1891 Tournemire získal první cenu za varhany ve třídě Charlese-Marie Widora. Po roce 1921 napsal většinu svých nejlepších duchovních skladeb. Složil rozsáhlou sbírku L'Orgue mystique, která obsahovala padesát jedna varhanních suit, jednu pro každou neděli církevního roku. Chorální improvizace na téma **Victimae paschali** vznikla jako improvizace, která byla nahrána (spolu s dalšími čtyřmi improvizacemi) při bohoslužbě a poté přepsána Mauricem Duruflém.

Francouz **Jehan Alain** byl mimořádným talentem, jehož život ukončila válka, padl rok po narukování v pouhých devětadvaceti letech. Pocházel z varhanické rodiny, jeho sestra Marie Claire byla vynikající varhanicí. Jehan Alain byl od třinácti let činný jako chrámový varhaník, později mj. v nejstarší synagoze v Paříži. Studoval na pařížské konzervatoři. Nejhranější ze tří desítek Alainových varhanních skladeb jsou **Litanie**, které vycházejí z jediného, stále se opakujícího a postupně gradujícího tématu – stejně jako se opakují prosby v modlitbě litaní.

Johann Sebastian Bach composed **Fantasia und Fuge in A minor** around 1725 at the beginning of his Leipzig years. The tone of the “Fantasia” is serious and grave; even in the interludes, a contemplative mood prevails. Its concerto form is strictly symmetrical:

the main theme appears four times, with three interludes between. The four-part double "Fugue" exemplifies Bach's superior contrapuntal craftsmanship, as he combines two contrasting themes – one that's diatonic, rhythmic and agile, and another that consists of a descending chromatic line.

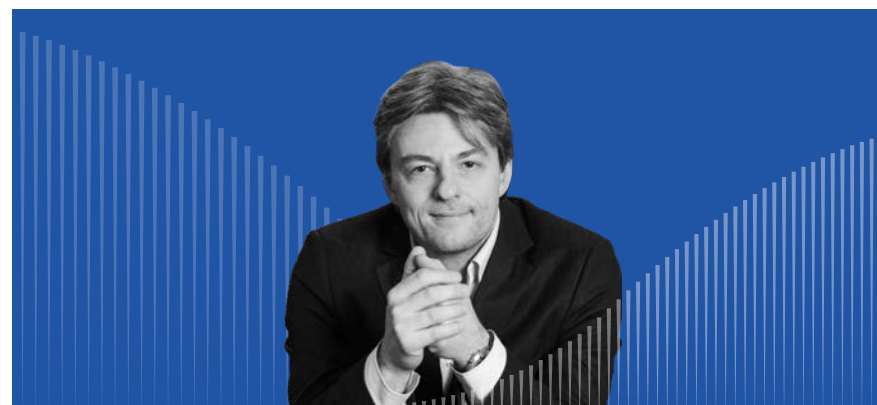
Joseph-Nicolas-Pancrace Royer was a French composer and harpsichordist. Born in Turin, Royer went to Paris in 1725, and in 1734 became maître de musique des enfants de France, responsible for the musical education of the children of the king, Louis XV. Written to impress and establish the harpsichord as one of the main instruments, Royer has created a masterwork with his composition of **Le Vertigo**.

Born in Versailles into a family of musicians, **Alexandre Boëly** received his first music lessons from his father, Jean-François, who was a countertenor at the Sainte-Chapelle in Paris and a composer and harp teacher at the court of Versailles. As the Romantic movement swept through Europe during the 19th century, Boëly was shunned by the official mainstream of musical life in Paris because of his classical sensibilities and his "elitist" fidelity to writing serious music. **Fantaisie pour le Judex crederis** is a very evocative symphonic fresco that takes us from the anxiety of the end of the world to the horrors of the Last Judgment.

Charles Tournemire, a composer, organist, and teacher, was born in Bordeaux, France, on January 22, 1870. He was appointed organist of the church of St. Pierre in Bordeaux at the age

of eleven. Around 1889, he joined César Franck's organ class, and in 1891 won first prize for organ in Charles-Marie Widor's class. He wrote the immense *L'Orgue mystique*, which was a cycle of fifty-one organ suites, one for every Sunday of the church year. Tournemire's **Choral-Improvisation sur le Victimae paschali** started life as an improvisation, recorded (along with 4 other improvisations) and then transcribed by Maurice Duruflé.

French composer **Jehan Alain** was an extraordinary talent, whose life was cut short by the war. He died a year after enlisting at the young age of twenty-nine. He came from a family of organists, and his sister Marie Claire was an exceptional organist herself. Jehan Alain began serving as a church organist at the age of thirteen, and later held positions at, among others, the oldest synagogue in Paris. He studied at the Paris Conservatory. One of the most performed among Alain's thirty organ compositions is **Litanies**, which is based on a single, continually repeating and gradually intensifying theme, much like the repeated pleas in a litany prayer.

Thierry Mechler se narodil v Alsasku a studoval u Daniela Rotha, Jacquese Taddeiho a Marie-Claire Alainové. Od roku 1998 je profesorem varhan a improvizace na Musikhochschule v Kolíně nad Rýnem, varhanním kurátorem prestižní Kolínské filharmonie a titulárním varhaníkem baziliky Notre-Dame de Thierenbach v Alsasku. Jeho činnost koncertního umělce a pedagoga ho přivádí na všechny kontinenty na recitály, vede mistrovské kurzy na různých akademiích a jako člen porot je pravidelně zván na prestižní mezinárodní soutěže. Natočil mnoho nahrávek jako varhaník i pianista. Jeho opus 6 *Metamorphoses* on B.A.C.H Opus 14 byl uveden ve Filharmonii v Kolíně nad Rýnem v lednu 2009 a v roce 2018 vyšel v nakladatelství Butzverlag Bonn jeho *Triptychon-Organum* Opus 15. Thierry Mechler je rytířem francouzského Řádu umění a literatury.

Thierry Mechler was born in Alsace and studied under Daniel Roth,

Jacques Taddei, and Marie-Claire Alain. Since 1998, he has been a professor of organ and improvisation at the Musikhochschule in Cologne, the organ curator of the prestigious Cologne Philharmonic, and the titular organist of the Notre-Dame de Thierenbach Basilica in Alsace. As a concert artist and educator, he has performed recitals on every continent, conducted masterclasses at various academies, and regularly serves as a jury member for prestigious international competitions. He has recorded numerous albums as an organist and pianist. His opus 6 *Metamorphoses* on B-A-C-H Opus 14 premiered at the Cologne Philharmonic in January 2009, and in 2018, his *Triptychon-Organum* Opus 15 was published by Butzverlag Bonn. Thierry Mechler is a Knight of the French Order of Arts and Letters.

Druhý varhanní večer

Tomáš Flégr – varhany

Josef Klička (1855–1937)

— Legenda h moll op. 98

Charles Marie Widor (1844–1937)

— Symfonie pro varhany č. 10 D dur
op. 73

I. Moderato

II. Choral, Adagio

III. Cantilène, Lento

IV. Final, Allegro

Bedřich Smetana (1824–1884)

— Vltava, z cyklu „Má vlast“ No. 2
varhanní transkripce: Tomáš Flégr
2006

Klatovský rodák **Josef Klička** byl kapelníkem Prozatímního divadla a zastupoval za Dvořáka ve skladatelské třídě pražské konzervatoře v době jeho pobytu v Americe. Především však byl varhanním virtuosem, sbormistrem, pedagogem na varhanické škole, pak na konzervatoři a její mistrovské škole, hru na varhany vyučoval od roku 1885. Jako první český varhaník vystupoval mimo chrám – v Rudolfinu. **Legenda h moll** (1908), poslední z trojice skladeb toho názvu, vyrůstá z hymnického tématu do velké plochy naplněné pokojným výrazem a pozdně romantickou harmonií.

Charles-Marie Widor se narodil v Lyonu v rodině varhanářů. Roku 1870 v 25 letech získal nejprestižnější varhanický post ve Francii, místo varhaníka v pařížském chrámu sv. Sulpicia, kde působil až do roku 1933. Vyučoval na pařížské konzervatoři, nejprve varhany, později jen kompozici. Z Widorovy varhanní tvorby vyniká jeho deset symfonií, které vykazují vynikající kontrapunktickou práci a nástrojovou stylizaci. **Desátá symfonie**

D dur z roku 1900, označovaná též jako Románská, představuje syntézu koncertního a liturgického stylu. Použití gregoriánských témat a volnější, téměř improvizací styl velké duchovní hloubky jsou charakteristické pro novou cestu, kterou se Widor s těmito mistrovskými díly ubírá. Tato závěrečná varhanní symfonie je zcela založena na gregoriánských tématech: velikonoční graduál Haec dies („Toto je den“) a velikonoční sekvence Victime paschali laudes („Chválu velikonoční oběti“), s nimiž Widorův duchovní ideál dosáhl

svého vrcholu. Přívlasek zřejmě odkazuje k románské bazilice Saint-Sernin v Toulouse, které byla skladba dedikována.

” *Transkripci Vltavy jsem vyhotovil v roce 2006 a poprvé provedl v Berlínském dómě. Fascinovala mě varhanní verze Vltavy nizozemského varhaníka Piet van Egmonta, která se dochovala v rozhlasové nahrávce. Transkripce vyžaduje důkladnou analýzu a znalost skladby a zároveň excelentní znalost zvukových možností romantických varhan symfonického typu. Smetanova Vltava je programní hudbou sestávající z epizod odehrávajících se podél toku Vltavy. Vodou Vltavy bylo rovněž pokřtěno nemálo Čechů. Tato nadčasová skladba je zároveň oslavou stvoření rodné země, s pokorou a genialitou vepsaná do strhujících tónů a harmonií, od doby svého vzniku fascinující a obohacující posluchače na celém světě. ”*

Skladba líčí běh Vltavy, začíná od prvních obou pramenů, Teplá a Studená Vltava, spojení obou potůčků do jednoho proudu; pak tok Vltavy v hájích a po lučinách, krajinami, kde zrovna se slaví veselé hody; při noční záři lůny rej rusalek; na blízkých skalách vypínají se pyšně hrady, zámky a zříceniny, Vltava víří v proudech Svatojánských; teče v širokém toku dále ku Praze, Vyšehrad se objeví, konečně mizí v dálce v majestátném toku svém v Labi.

Josef Klička, born in Klatovy, was the conductor of the Provisional Theatre and represented Antonín Dvořák in the composition class at the Prague Conservatory during Dvořák's time in America. However, he was primarily renowned as an organ virtuoso, choir master, and educator. Starting in 1885, he taught organ playing at the Organ School and later at the Conservatory and its master school. As the first Czech organist, he performed outside of the church and gave concerts at the Rudolfinum. His composition **Legenda in B minor** (1908), the last of the three compositions with this title, evolves from a hymn-like theme into a vast canvas filled with serene expression and late Romantic harmony.

Charles-Marie Widor was born into a family of organ builders in Lyon. In 1870, at the age of 25, he secured the most prestigious organist position in France as the organist of the Saint-Sulpice Church in Paris, where he served until 1933. He taught at the Paris Conservatory, initially focusing on organ, and later solely on composition. Widor's organ works are notable for their outstanding contrapuntal work and instrumental stylization. His **Symphony in D major** represents a synthesis of the concerto and liturgical styles. The use of Gregorian themes and a freer, almost improvisational style of great spiritual depth are characteristic of the new path that Widor explores with these masterful works. This final organ symphony is entirely based on Gregorian themes: the Easter gradual Haec dies and the Easter sequence Victime paschali laudes, through

which Widor's spiritual ideal reaches its peak. The epithet likely refers to the Romanesque basilica of Saint-Sernin in Toulouse, to which the composition was dedicated.

“ I created the transcription of **Vltava** in 2006 and first performed it at the Berlin Cathedral. I was fascinated by the organ version of *Vltava* by Dutch organist Piet van Egmont, which was preserved in a radio recording. The transcription requires a thorough analysis and knowledge of the composition, as well as an excellent understanding of the sound possibilities of romantic symphonic-type organs. Smetana's *Vltava* is programmatic music, consisting of episodes that unfold along the course of the river. Many Czechs have also been baptized with the waters of the *Vltava*. This timeless composition is a celebration of the creation of the homeland, inscribed with humility and genius in captivating tones and harmonies, fascinating and enriching listeners around the world since its inception. ”

The composition depicts the course of the Vltava River, starting from its two small sources, the Warm Vltava and the Cold Vltava, their merging into a single stream. Then follows the flow of the Vltava through woods and meadows, landscapes where joyful celebrations are taking place. Amidst

the moonlight's shimmer, the revelry of water nymphs unfolds. Proud castles, palaces, and ruins stand atop nearby cliffs. The Vltava whirls in the rapids of

St. John's, then continues its broad stream towards Prague. Vyšehrad emerges, and finally, it vanishes into the distance, in its majestic flow towards the Elbe River.

Tomáš Flégr studoval varhanní hru na Pražské konzervatoři u prof. Jana Hory, později absolvoval pražskou AMU u prof. Jaroslava Tůmy a Universität der Künste v Berlíně u Leo van Doeselaara. Mezinárodní renomé si získal provedením varhanní transkripce Smetanovy Vltavy, uváděním české i světové varhanní tvorby a interpretací nejstarších varhanních děl. Jeho zájem o staré klávesové nástroje a znalost techniky hry na předchůdce dnešních varhan ho přivedl k projektům stavby replik historických nástrojů. Koncedoval na řadě katedrálních festivalů, mj. v Berlínském Dómu, katedrále Santa Ana v Las Palmas, Utrechtském Dómu či Orgelparku Amsterdam. Spolupracuje s řadou sborů a orchestrů, mj. jako hráč na portativ, blockwerk a středověkou zvonohru v souboru Super Librum v nizozemském Groningenu.

Tomáš Flégr studied organ performance at the Prague Conservatory under Prof. Jan Hora. He later graduated from the Academy of Performing Arts

(AMU) in Prague under Prof. Jaroslav Tůma, and the Universität der Künste in Berlin under Leo van Doeselaar. He has gained international recognition for his performance of the organ transcription of Smetana's "Vltava" and his interpretations of Czech and international organ compositions, as well as his performances of the oldest organ works. He has performed at numerous cathedral festivals, including the Berlin Cathedral, Santa Ana Cathedral in Las Palmas, Utrecht Cathedral, and the Orgelpark in Amsterdam. He collaborates with various choirs and orchestras, and is a member of the ensemble "Super Librum" in Groningen, the Netherlands, where he plays the portative organ, blockwerk, and medieval carillon.

Třetí varhanní večer

Kateřina Málková – varhany

Milan Slimáček (*1936)

— Fantazie na téma B-A-C-H

Arvo Pärt (*1935)

— Spiegel im Spiegel

Philip Glass (*1937)

— Dance IV

Arvo Pärt (*1935)

— Pari Intervallo

— Trivium

Philip Glass (*1937)

— Satyagraha Act III: Conclusion

Hudební skladatel, režisér a pedagog **Milan Slimáček** patří k výrazným osobnostem české soudobé hudby, ačkoliv jeho dílo není dnes běžně známé. Zasahuje však do všech oblastí – orchestrální, vokální, komorní, sólové, jevištní, scénické i filmové. Na brněnské konzervatoři studoval varhany, posléze přešel na kompozici a dirigování. Působil také v Československé televizi jako hudební režisér a napsal hudbu k řadě televizních filmů, inscenací i večerníčků. Svojí kompozicí má nejbližší k neoklasicismu 20. století s patrnými náznaky expresionismu.

Motiv B-A-C-H je jedním z nejčastěji se vyskytujících hudebních kryptogramů. I Milan Slimáček patří mezi autory, kteří vzdali poctu významnému varhannímu velikanu, a napsal **Fantazii na motiv B-A-C-H**. V premiéře provedl Zdeněk Nováček 29. června 2005 na Brněnském varhanním festivalu.

Spiegel im Spiegel je jednou z nejslavnějších skladeb estonského skladatele **Arva Pärta**. Skladba byla napsána v roce 1978 a je založena na minimalistickém hudebním stylu, který je pro Pärta charakteristický. Skladba je původně napsána pro klavír a housle a vyznačuje se klidným a meditativním charakterem. Hudební motivy jsou jednoduché a opakují se, vytvářejíce hypnotický a transcendentní efekt.

Dance IV je skladba amerického skladatele **Philipa Glasse**, která byla napsána v roce 1989. Skladba je součástí jeho rozsáhlého cyklu skladeb nazvaného „Dance Pieces“, který vytvořil pro choreografická díla různých tanečních společností. Dance IV

je charakterizována minimalistickým stylem, který je typický pro Glassovu tvorbu. Skladba je založena na opakování jednoduchých hudebních motivů a jejich postupném proměňování. Rychlé tempo a pulzující rytmus přispívají k energii a dynamice skladby.

Skladba **Pari Intervallo** je považována za jeden z vrcholů Pärtova díla a vyjadřuje jeho zájem o jednoduchost, čistotu a duchovní rozměr hudby. Krátká, meditativní a klidná skladba pro varhany je založena na opakujících se intervalových vzorcích a jednoduchých harmoniích.

S označením tintinnabuli pro mystický minimalismus Arvo Pärta bylo publikum poprvé seznámeno 27. října 1976 v Estonia Concert Hall, kde zazněla i skladba Trivium, pozoruhodná svým minimalismem a zároveň hloubkou emocí. Latinský název díla, **Trivium**, znamená tři cesty, které vedou ke stejnému cíli – Pravdě.

Satyagraha je sanskrtské slovo, jímž M. Gándhí nazýval svou misi nenásilného boje za svobodu. Sat jako pravda, ágraha jako vytrvalost. Finální část opery, ve které se propojují témata a myšlenky představené po celou dobu díla, ukazuje Glassovu charakteristickou minimalistickou stylizaci.

Milan Slimáček, a music composer, director, and educator, is a prominent figure in contemporary Czech music, although his work is not widely known today. He embraces all areas of music, including orchestral, vocal, chamber, solo, stage, and film

compositions. He studied organ at the Brno Conservatory, then transitioned to composition and conducting. He also worked as a music director in Czechoslovak Television and composed music for numerous TV films, productions, and children's shows.

His composition style is closely related to 20th-century neoclassicism, with distinct hints of expressionism. The B-A-C-H motif is one of the most frequently encountered musical cryptograms, and Milan Slimáček is among the composers who paid tribute to the significant organ maestro. He wrote a ***Fantasy on the B-A-C-H*** premiered by Zdeněk Nováček on June 29, 2005 at the Brno Organ Festival.

Spiegel im Spiegel is one of the most famous compositions by Estonian composer **Arvo Pärt**. It was written in 1978 and is based on a minimalist musical style, which is characteristic of Pärt's work. Originally composed for piano and violin, it features a calm and meditative quality. The musical motifs are simple and repetitive, creating a hypnotic and transcendent effect.

Dance IV is a composition by American composer **Philip Glass**, written in 1989. It is part of his extensive cycle of compositions called "Dance Pieces," created for various dance companies. "Dance IV" is characterized by Glass's minimalist style, based on the repetition of simple musical motifs and their gradual transformation. The fast tempo and pulsating rhythm contribute to the energy and dynamism of the composition.

The composition ***Pari Intervallo*** is considered one of the peaks of Pärt's work, expressing his interest in simplicity, purity, and the spiritual dimension of music. This short, meditative, and tranquil organ piece is based on repeating interval patterns and simple harmonies.

The term "tintinnabuli," associated with Arvo Pärt's mystical minimalism, was introduced to the audience for the first time on October 27, 1976 at the Estonia Concert Hall, where the composition Trivium was also performed. It is remarkable for its minimalism and depth of emotions. The Latin title of the work, "***Trivium***," stands for three paths that lead to the same destination – Truth.

Satyagraha is a Sanskrit word used by M. Gandhi to describe his mission of nonviolent struggle for freedom. "Sat" means truth, and "agraha" means persistence. The final part of the opera, where themes and ideas presented throughout the work converge, showcases Glass's characteristic minimalist stylization.

Kateřina Málková studovala hru na varhany na konzervatoři v Brně u prof. Petra Kolaře a pražské AMU u doc. Jaroslava Tůmy. V roce 2010 ukončila studium magisterským koncertem na HAMU v rámci cyklu koncertů „Ti nejlepší“ se Severočeskou filharmonií Teplice. Během studií se zúčastnila řady mistrovských kurzů významných varhanních osobností, jako Marie Claire Alain, Luigi Ferdinando Tagliavini, Andreas Schröder. Koncertovala doma i v zahraničí, např. v Německu, Rakousku, Švýcarsku, Lotyšsku a Litvě. Velmi aktivně se zabývá vzděláváním dětí v oblasti hudby, učí hru na klavír a varhany. Je zakladatelkou spolku Opus Organum, který usiluje o propagaci a budoucí restaurování varhan převážně znojemské varhanní školy. Na tuto činnost navazuje vznikem festivalu Silberbauerovo hudební Podyjí, jehož je ředitelkou a dramaturgyní.

Kateřina Málková studied organ performance at the Conservatory in

Brno under Professor Petr Kolař and at the Academy of Performing Arts in Prague under Doc. Jaroslav Tůma. In 2010, she completed her studies with a master's concert at the HAMU as part of "The Best" concert series with the North Bohemian Philharmonic Teplice. During her studies, she participated in numerous masterclasses with prominent organists such as Marie Claire Alain, Luigi Ferdinando Tagliavini, and Andreas Schröder. She has performed concerts both domestically and internationally, including Germany, Austria, Switzerland, Latvia, and Lithuania. Kateřina is highly involved in music education for children and teaches piano and organ. She is the founder of the Opus Organum association, which aims to promote and restore organs, primarily from the Znojmo organ school. This work led to the establishment of the Silberbauerovo hudební Podyjí festival, of which she is the director and program coordinator.

Čtvrtý varhanní večer

Eva Flamíková – Moleková (Slovensko) – varhany

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

— Preludium a fuga E dur BWV 566

Ján Levoslav Bella (1843–1936)

— Fantazie–Sonáta d moll

Petr Eben (1929–2009)

— A Festive Voluntary

Charles Tournemire (1870–1939)

— Fantazie–Improvizace na
„Ave Maris Stella“

Maurice Duruflé (1902–1986)

— Preludium a fuga na jméno Alain op. 7

Preludium a fuga E dur BWV 566

je varhanní dílo, které napsal Bach pravděpodobně během svého čtyřměsíčního pobytu v Lübecku. Svou kompoziční formou připomíná Preludia od dánsko-německého skladatele Dietericha Buxtehudeho. První sekce střídá ruční nebo pedálové kadence s hutnými zavěšenými akordy. Druhým je půvabná fuga s velkým opakováním po kruhu kvint. Třetí část je krátkým rozmachem manuálů a končí ještě stručnější pedálovou kadenzou přerušovanou 9hlasými akordy. Čtvrtá část je druhá fuga s rytmickým námětem připomínajícím téma první fugy, po které bezprostředně následuje pátá a poslední sekce, která se otevírá ctnostným pedálovým sólem.

Ján Levoslav Bella byl slovenský duchovní, hudební skladatel, sbormistr a dirigent, hudební pedagog, publicista a varhaník. Narodil se 4. září 1843 jako nejstarší z deseti dětí. Svě hudební nadání intenzivně rozvíjel už od raného mládí, později zejména vedle univerzitního studia teologie na vídeňském Pázmaneu. Jedná se o autora první slovenské opery Kovář Wieland (1926), komorní hudby pro klavír, housle a klavír, smyčcová kvarteta, varhanní skladby, orchestrální skladby i světské kantáty.

Petr Eben se do dějin české kultury natrvalo zapsal nejenom jako hudební skladatel a pianista, ale také jako výjimečná osobnost, jejíž vzdělanost překračovala oblast hudby. Po několik desetiletí patřil mezi nejvýraznější osobnosti soudobé české hudby.

Jeho rozsáhlá produkce (přes 200 skladeb) má své těžiště ve vokálních a varhanních skladbách a zahrnuje též množství velkých kantát i drobných písňových opusů či šansonů.

Je také autorem pochodu a fanfáry ke vztyčení prezidentské standarty a praporu Hradní stráže. V roce 1991 se Petr Eben stal nositelem titulu francouzského ministerstva kultury Rytíř umění a písemnictví. **A Festive Voluntary** je energickou skladbou plnou bohatých harmonií a dramatických pasáží, které skvěle využívají potenciál varhan jako nástroje.

Skladba **Fantasie-Improvisation sur l'Ave maris stella** byla vytvořena francouzským skladatelem **Charlesem Tournemirem** v roce 1932 jako součást jeho monumentálního díla „L'Orgue Mystique“, které obsahuje celkem 51 skladeb inspirovaných liturgickým kalendářem. Mezi jeho dnes nejčastěji provozované skladby však patří improvizace. Zasluhu má na tom jeho žák Maurice Duruflé, kterého oslovily natolik, že je koncem 50. let přepsal podle gramofonových nahrávek a roku 1958 nechal vydat ve dnes dobře známé sbírce Cinq Improvisations.

Závěrečnou skladbu napsal **Maurice Duruflé** jako hudební poctu Jehanu Alainovi. Tento mladý talentovaný francouzský skladatel a varhaník zemřel jako válečný hrdina ve věku 29 let během bitvy u Saumuru. Téma fugy, které je bolestně krásné a přitažlivé, je hudebním přepisem jména Alain.

Prelude and Fugue in E major BWV 566 is an organ work written by Bach, probably during his 4 month-stay at Lübeck. Its compositional form resembles that of Praeludia by Danish-German composer Dieterich Buxtehude. The first section alternates manual or pedal cadenzas with dense suspended chords. The second is a charming fugue with much repetition following the circle of fifths. The third section is a brief flourish for manuals, ending with an even briefer pedal cadenza punctuated with 9-voice chords. The fourth section is a second fugue with a rhythmic subject resembling the theme of the first fugue, immediately followed by the fifth and final section, which opens with a virtuous pedal-solo.

Ján Levoslav Bella was a Slovak clergyman, composer, choir conductor, conductor, music educator, journalist, and organist.

He was born on September 4, 1843, as the oldest of ten children. He actively developed his musical talent from an early age, especially alongside his university studies of theology at the Pazmaneum in Vienna.

He is the author of the first Slovak opera, "Kovář Wieland" (1926), chamber music for piano, violin, and piano, string quartets, organ compositions, orchestral works, and secular cantatas.

Petr Eben made a lasting impact on Czech cultural history not only as a composer and pianist, but also as an exceptional personality with knowledge that extended beyond the realm of music. For several decades, he was one of the most prominent

figures in contemporary Czech music. His extensive body of work (over 200 compositions) is centered around vocal and organ compositions and includes a multitude of large-scale cantatas, as well as small song cycles and chansons. He is also the author of the march and fanfare for the raising of the presidential standard and the flag of the Castle Guard. In 1991, Petr Eben was awarded the Knight of Arts and Literature title by the French Ministry of Culture. **A Festive Voluntary** is an energetic composition filled with rich harmonies and dramatic passages that effectively utilize the potential of the organ as an instrument.

The composition **Fantasie-Improvisation sur l'Ave maris stella** was created by French composer **Charles Tournemire** in 1932 as part of his monumental work *L'Orgue Mystique*, which consists of a total of 51 compositions inspired by the liturgical calendar. However, his improvisations are among his most frequently performed works today. This is due in part to his student Maurice Duruflé, who was so captivated by them that he transcribed them based on gramophone recordings in the late 1950s and published them in the well-known collection *Cinq Improvisations* in 1958.

The final piece was written by **Maurice Duruflé** as a musical tribute to Jehan Alain. This young talented French composer and organist died as a war hero at the age of 29 during the Battle of Saumur. The fugue theme, which is painfully beautiful and captivating, is a musical transcription of Alain's name.

Eva Moleková je absolventkou pražské AMU u doc. Jaroslava Tůmy, na Státní konzervatoři v Bratislavě studovala u Mgr. art. Petra Reifferse hru na varhany a u Mgr. art. Dušana Billa sborové dirigování. Už jako patnáctiletá se zúčastnila mezinárodní interpretační soutěže mladých varhan v Opavě, kde získala Čestné uznání 1. stupně. V roce 2005 se stala vítězkou Soutěže slovenských konzervatoří a v témže roce získala 2. cenu na Soutěži varhan v Humpolci. Absolvovala mistrovské interpretační kurzy u renomovaných varhaníků, jako jsou Philippe Lefebvre, Wolfgang Reisinger a Michel Bouvard. Od roku 2010 působí jako organistka Národní baziliky Sedmibolestné Panny Marie v Šaštíně, kde zároveň jako dirigentka vede pěvecký sbor. V rámci této činnosti připravila množství koncertů a televizních přenosů celonárodní poutě k patronce Slovenska.

Eva Moleková is a graduate of the Academy of Performing Arts in Prague under Doc. Jaroslav Tůma.

She studied organ at the State Conservatory in Bratislava with Mgr. art. Peter Reiffers and choral conducting with Mgr. art. Dušan Bill. At the age of fifteen, she participated in the international interpretation competition for young organists in Opava, where she received an Honorable Mention of the 1st degree. In 2005, she won the Competition of Slovak Conservatories and the prize at the Organ Competition in Humpolec. She has attended master interpretation courses with renowned organists such as Philippe Lefebvre, Wolfgang Reisinger, and Michel Bouvard. Since 2010, she has been working as an organist at the National Basilica of Our Lady of the Seven Sorrows in Šaštín, where she also serves as a conductor of the choir. As part of this activity, she has prepared numerous concerts and nationwide televised broadcasts for the pilgrimage to the Patroness of Slovakia.

Pátý varhanní večer

Karel Martínek – varhany
Marek Vajo – trubka

Georg Friedrich Händel (1685–1759)

— Suita D dur pro trubku (Overture, Gigue, Air, Bourée, March)

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

— Fantazie a fuga g moll BWV 542
Chorál „Jesus bleibet meine Freude“
BWV 147

Petr Eben (1929–2009)

— Chorální fantazie II Svatý Václave

Pavel Josef Vejvanovský (1640–1693)

— Sonata à 4 g moll

Charles Marie Widor (1844–1937)

— Symfonie č. 5 f moll
IV Adagio
V Toccata

Giovanni Buonaventura Viviani

(1638–1693)
— Sonata prima pro trubku

Karel Martínek (*1979)

— Improvizace

Koncert pro trubku D dur je

suita z Händelovy skladby Vodní hudba, kterou složil v Londýně pro královskou výletní plavbu po Temži.

„Ve středeční večer kolem osmé hodiny král z Whitehallu vyplul na lodi... Na palubě bylo 50 hudebních nástrojů všeho druhu, které hrály... nejkrásnější symfonie složené speciálně k této příležitosti panem Händelem, které se Jeho Veličenstvu tak líbily, že na cestě tam i zpět nechal hrát tuto hudbu třikrát,“ chlubily se o dva dny později londýnské noviny.

Jednou z nejhranějších a nejoblíbenějších varhanních skladeb **Johanna Sebastiana Bacha** je **Fantazie a fuga g moll**. Jde o dvě samostatné skladby z dřívějších dob, které revidoval a dokončil ke konkurzu na místo varhaníka v kostele sv. Jakuba v Hamburku roku 1720. Nebyl sice úspěšný, zato dvojice skladeb se zařadila mezi nejhranější varhanní díla vůbec.

Díky velké oblibě se v různých úpravách hrává chorál **Ježíši, má radosti**. Jde o melodii, která je oplétána pravidelným pohybem osminových not a krácejícím basem.

Dvě chorální fantazie **Petra Ebena** vznikly v roce 1972 na objednávku pro soutěž festivalu Pražské jaro. První se nazývá Chorální fantazie na Ó, Bože veliký, druhá **Chorální fantazie na Svatý Václave**. Obě vycházejí ze staročeských písní, „Svatý Václave“ je druhá nejstarší dochovaná česká píseň. Myšlenky na vznik II. fantazie byly – ještě před objednávkou festivalu – přímou

reakcí na smrt Jana Palacha v lednu 1969 a náplň skladby lze označit jako volání k českému patronovi na pomoc v době národního ohrožení.

Pavel Josef Vejvanovský vytvořil obsáhlé, převážně orchestrální dílo, nejčastěji s bohatým obsazením dechových nástrojů. Jeho raná díla nesou ještě známky renesančních postupů. Po kompoziční stránce se inspiroval svými vídeňskými současníky, jeho skladby mají sice jednoduchou stavbu, přesto jsou velmi osobité díky zvuku žesťových nástrojů a melodické invenci, která má zjevné kořeny v moravské lidové hudbě. Mezi jeho oblíbenými skladbami pro trubku, které dokumentují všechny výdobytky soudobé techniky, vyniká zvláště **Sonata a 4 Be mollis**.

Charles-Marie Widor byl nástupcem Cesara Francka na pařížské konzervatoři. Vyučoval kompozici a varhanní hru, studovali u něho mj. Darius Milhaud nebo Marcel Dupré. Jeho nejhranější skladbou je **Toccata ze Symfonie č. 5 f moll**.

Jako skladatel je **Giovanni Buonaventura Viviani** znám především díky svým operám a sólovým kantátám, které sledují styl Antonia Cestiho. Jeho instrumentální skladby jsou převážně v italském stylu, ačkoli jsou patrné i jihoněmecké a rakouské vlivy. Zvláštní zájem vzbuzují instrumentální recitativy Sinfonie cantabile ve sbírce op. 4, která je napsána v napodobení sólové kantáty; k dispozici jsou také dvě **sonáty pro trubku**.

Concerto for Trumpet in D major is a suite from Handel's Water Music, which he composed in London for a royal excursion on the River Thames.

"On Wednesday evening, at about 8, the King took Water at Whitehall in an open barge ... wherein were 50 instruments of all sorts, who play'd ... the finest Symphonies compos'd express for the Occasion by Mr. Handel, which his Majesty liked so well, that he caus'd it to be plaid over three times in going and returning." Crowded the London newspapers two days later.

One of the most performed and beloved organ compositions by **Johann Sebastian Bach** is **Fantasia and Fugue in G minor**. It consists of two independent pieces from earlier times, which Bach revised and completed for an audition for the position of organist at St. James's Church in Hamburg in 1720. Although he was not successful in securing the position, these two compositions have become among the most performed organ works of all time.

Due to its great popularity, **Chorale "Jesus bleibet meine Freude"** is frequently played in various arrangements. It features a regular motion of eighth notes and a walking bass line.

Two chorale fantasies by **Petr Eben** were commissioned in 1972 for the competition of the Prague Spring Festival. The first one is called Chorale Fantasy "O God, Great God," and the second one is **Chorale Fantasy "Saint Wenceslas."** Both are based on old Czech songs, with "Saint Wenceslas"

being the second oldest preserved Czech song. The idea for the creation of the second fantasy was in direct response to the death of Jan Palach in January 1969, and the essence of the composition can be described as an appeal to the Czech patron saint for help in times of national crisis.

Pavel Josef Vejvanovský created extensive predominantly orchestral works, often featuring a rich instrumentation of wind instruments. His Early Works still bear signs of Renaissance practices. In terms of composition, he drew inspiration from his Viennese contemporaries. Although his compositions have a simple structure, they are very distinctive thanks to the sound of brass instruments and melodic invention rooted in Moravian folk music. Among his favorite trumpet compositions, which showcase all the achievements of contemporary technique, **Sonata in B-flat minor** stands out.

Charles-Marie Widor succeeded Cesar Franck at the Paris Conservatory. He taught composition and organ performance, and his students included Darius Milhaud and Marcel Dupré, among others. His most performed composition is **Toccata from Symphony No. 5 in F minor**.

As a composer, **Giovanni Buonaventura Viviani** is primarily known for his operas and solo cantatas, following in the style of Antonio Cesti. His instrumental works are predominantly in the Italian style, although Southern German and Austrian influences are also evident. Of particular interest

are the instrumental recitatives *Sinfonie cantabile* in the collection Op. 4, which are written in imitation of solo cantatas. There are also two **trumpet sonatas** available.

Karel Martínek studoval hru na varhany na JAMU v Brně u prof. Kamily Klugarové a varhanní improvizaci u prof. Karla Pokory. Již během studií se účastnil řady interpretačních kurzů, vedených předními světovými varhaníky jako Susan Landale, Olivier Latry, zároveň se zúčastnil několika interpretačních a improvizčních soutěží (Pražské jaro, Schwäbisch Gmünd). Koncertuje doma i v zahraničí (Francie, Itálie, Nizozemsko, Finsko, Švédsko, Libanon), spolupracuje s významnými moravskými hudebními tělesy, jako jsou Moravská filharmonie Olomouc, Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín ad. V současnosti působí v olomoucké katedrále sv. Václava jako ředitel kůru a varhaník. Vedle interpretace širokého spektra varhanní literatury se věnuje také improvizaci a kompozici. Kromě skladeb pro sólové varhany vytvořil několik skladeb pro klavír a díla pro sbor a orchestr oceněné na skladatelských soutěžích.

Karel Martínek studied organ at the Janáček Academy of Music and

Performing Arts in Brno under Kamila Klugarová, and organ improvisation under Karel Pokora. During his studies, he participated in numerous interpretation courses led by renowned organists such as Susan Landale and Olivier Latry. He also took part in several interpretation and improvisation competitions, including Prague Spring and Schwäbisch Gmünd. He has given concerts both domestically and internationally, including performances in France, Italy, the Netherlands, Finland, Sweden, and Lebanon. He collaborates with prominent Moravian ensembles such as the Moravian Philharmonic Orchestra in Olomouc and the Bohuslav Martinů Philharmonic in Zlín. He currently serves as the choir director and organist at the St. Wenceslas Cathedral in Olomouc. In addition to interpreting a wide range of organ literature, he is also dedicated to improvisation and composition. Alongside compositions for solo organ, he has created several works for piano, as well as pieces for choir and orchestra that have been recognized in composition competitions.

Marek Vajo je absolventem Pražské konzervatoře z trumpetové třídy Antonína Vajgla a Hudební fakulty Akademie múzických umění u Václava Junka. Během studií se zúčastnil řady mezinárodních soutěží. Může se pochlubit 2. cenou z korejské soutěže Jeju nebo finálovou účastí z francouzského Toulonu. Úspěšný byl též na soutěži Pražského jara a v mezinárodní soutěži v Paříži. Jako stálý člen působil dlouhou dobu v PKF – Prague Philharmonia, Symfonickém orchestru hl. m. Prahy FOK a v Symfonickém orchestru Českého rozhlasu. V současnosti jej můžete slyšet na pozici 1. trubky v Orchestru Opery Národního divadla a od roku 2022 také v České filharmonii. Vedle orchestrální hry se rovněž věnuje sólové kariéře a komorní hře a je členem několika významných žesťových souborů.

Marek Vajo is a graduate of the Prague Conservatory, where he studied trumpet under Antonín Vajgl, and the Music Faculty of the Academy of Performing

Arts in Prague, where he studied under Václav Junek. During his studies, he participated in numerous international competitions. He can boast of winning the prize at the Jeju competition in Korea and reaching the finals in Toulon, France. He also achieved success in the Prague Spring competition and the international competition in Paris. He served as a permanent member of the PKF – Prague Philharmonia, the Prague Symphony Orchestra FOK, and the Czech Radio Symphony Orchestra for a long time. You can currently hear him as the principal trumpet in the Orchestra of the National Theatre and, starting from 2022, in the Czech Philharmonic. In addition to his orchestral career, he also pursues a solo career and chamber music, and he is a member of several notable brass ensembles.

Rejstříková dispozice

I. Manuál

63	Bourdon	16
64	Principál	8
65	Oktáva	8
66	Viola	8
67	Roh	8
68	Dolce	8
69	Flétna dutá	8
70	Flétna jemná	8
71	Kryt hrubý	8
72	Tromba	8
73	Clairon	4
74	Prestant	4
75	Flétna rourk.	4
76	Kvinta šust.	2 2/3
77	Mixtura	2 2/3

II. Manuál

78	Mixtura	2 2/3
79	Tercie	1 3/5
80	Picola	2
81	Kvinta	2 2/3
*82	Kvinta	5 1/3
83	Fugara	4
84	Copula	4
85	Aeolus	8
86	Roh. franc.	8
87	Dulciana	8

88	Principál	16
89	Salicet	16
90	Salicionál	8
91	Tibia	8
92	Amabilis	8
93	Portunál	8
94	Kryt dvojité	8
*95	Violon	8
96	Diapason	8

III. Manuál

97	Kvintaton	16
98	Principál (housl.)	8
99	Principál flét.	8
100	Gamba	8
101	Aeolina	8
102	Voix celest	8
*103	Roh lesní	8
104	Kryt jemný	8
105	Flétna sólová	8
106	Klarinet	8
107	Hoboe	8
108	Violino	4
109	Flétna traversa	4
110	Oktáva	4
111	Kvinta	2 2/3
112	Flageolet	2
113	Tercie	1 3/5

Pedál

1	Bombard	16
2	Violonbas	16
3	Subbas	16
4	Kryt tichý	16
5	Bas flétnový	8
6	Bas oktavový	8
7	Cello	8

Pomocné rejstříky

1	Vypínač jazyků
2	Vypínač rejstříků
3	Vypínač 16'
4	Vypínač crescendo
5	Spojka rejstř. k VK
6	VK I
7	VK II
8	VK III
9	VK IV
10	VK V

Spojky

1	I/P – 8
2	II/P – 8
3	III/P – 8

4	P/P – 4
5	II/I – 8
6	II/I – 16
7	II/I – 4
8	III/I – 8
9	III/I – 16
10	III/I – 4
11	I/I – 16
12	I/I – 4
13	III/II – 8
14	III/II – 16
15	III/II – 4
16	II/II – 16
17	II/II – 4
18	III/III – 16
19	III/III – 4
20	P/III
21	Spojka generální
22	Ped. Piano II
23	Ped. Piano III
24	Tremolo II
25	Tremolo III
26	62 neobsazeno
27	134 neobsazeno

Žaluzie III. manuálu, rejstříkové crescendo

5 volných kombinací ve sklopkách

kollektiv – pistony F, FF, PL, TT

rozsah manuálů C-g4, rozsah pedálu C-g¹

V manuálech prostavěné spojky do c5 (73 tónů)

pozn.: pořadová čísla rejstříkových sklopek odpovídají jejich umístění na hracím stole

*rejstříky byly vráceny do původního stavu

Pořadatelé/Organisers

KANCELÁŘ
PREZIDENTA
REPUBLIKY

Správa
Pražského
hradu

Texty: Jana Michálková Slimáčková a kolektiv autorů

Překlad: Tom Higgins

Foto: Archiv interpretů a Metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze, Martin Čech

Grafická úprava: Petr Sýkora, Tereza Dusilová

Vydala Metropolitní kapitula u sv. Víta v Praze,
Hrad III. nádvoří 48/2, Praha 1 – Hradčany

www.kapitula.cz

© 2023 Metropolitní kapitula u sv. Víta v Praze

www.varhannifestival.cz